

**HET
ONLINE
ACTIVISME
VAN**

Madeleijn van den Nieuwenhuizen

ALS IEMAND ONS MET DE NEUS OP DE FEITEN DRUKT, IS HET MADELEIJN VAN DEN NIEUWENHUIZEN, OFTEWEL @ZEIKSCHRIFT, WEL. WE MOGEN MET Z'N ALLEN WEL WAT KRITISCHER NADENKEN, VINDT ZE. BIJVOORBEELD OVER HOE HET IS GESTELD MET VROUWENRECHTEN, RACISME EN INCLUSIVITEIT.

Nog niet zo lang geleden was het Instagram-account @zeikschrift vooral een plek waar Madeleijn van den Nieuwenhuizen (28) vanuit New York persoonlijke foto's en stories van haar leven plaatste. Ook postte ze er regelmatig foto's van discriminerende quotes die ze aantrof in Nederlandse media, en opmerkingen die in haar ogen niet meer van deze tijd zijn. Een fotobijschrift in een zakenblad bijvoorbeeld, waarin de vriendin van een witte man werd omschreven als een 'exotisch snoepje'. En relatieverhalen in vrouwenbladen, die er per definitie van uit leken te gaan dat de partner van hun lezeres een man was.

In de begeleidende tekst dook Madeleijn steeds vaker in de verborgen vooroordelen die achter dit soort aannames en denkbeelden schuilgaan. Haar teksten waren inhoudelijk interessant, verhelderend en vaak grappig, en steeds meer mensen gingen haar posts en stories volgen. Dat aantal schoot nog eens flink omhoog rond kerst 2018, toen Madeleijn het virtueel aan de stok kreeg met een online magazine, vanwege een blog vol vooroordelen over een Vietnamese nagelsalon. Het ontketende een storm aan reacties van voor- en tegenstanders. Inmiddels lezen bijna dertigduizend mensen de immer kritische posts van @zeikschrift, inclusief hoofdredacteuren en andere mediamensen. Niet alleen heeft ze hiermee een invloedrijke positie te pakken, ook leverde het haar spreekklussen, radio-optredens en een column in Vogue op. Dat Madeleijn een reizende mediacriticus zou worden, lag niet voor de hand. Ze is geboren in Oldenzaal in een

gezin met drie broers. "Allemaal geen wereldreizigers," vertelt ze, "maar ik voelde heel sterk dat mijn mogelijkheden daar te beperkt waren. Ik wilde wég." Na de toneelschool in Amsterdam ("te veel egotripperij") en een periode in Parijs, ging ze een studie internationale veiligheid volgen. Ze kreeg een baan bij de Verenigde Naties in Wenen en vertrok vervolgens naar Amerika. "Ik raakte na de verkiezing van Trump geïnteresseerd in politieke geschiedenis. Het leek me cruciaal dat er mensen bleven bestuderen hoe een democratie hóórt te werken." Madeleijn deed een master aan Columbia University in New York en verbleef daarna een klein jaar in Nederland, waarin ze veel te zien en te horen was in de media. In september 2019 verhuisde ze weer naar New York. Ze wil er promoveren in Amerikaanse politieke en juridische geschiedenis. Als Zeikschrift blijft ze actief op Instagram.

WAAROM JE DENKT WAT JE DENKT

Zowel in gesprek met haar als in haar posts valt op dat ze heel goed weet waar ze het over heeft. Op @zeikschrift is er altijd achtergrondinformatie, een historische context, uitleg van politieke achtergronden. Het liefst laat ze haar volgers hun eigen conclusies trekken. Een bewuste keuze: "Als ik deelneem aan een maatschappelijk debat, vind ik het belangrijk om gewapend te zijn met kennis van zaken. Je kunt bijvoorbeeld heel makkelijk roepen dat je pro abortus bent, dat ben ik zelf ook, maar waaróm ben je dat? Weet je hoe het precies zit? Bijvoorbeeld dat abortus in Nederland tot de 21e week van de zwangerschap

>

mag, vanwege de levensvatbaarheid van de foetus? En stel dat we over een tijdje met de moderne technologie kunnen zorgen dat een foetus met tien weken al levensvatbaar is, mag abortus dan nog maar tot de tiende week? Jezelf uitdagen om je eigen mening te analyseren en onderbouwen, waarom je denkt wat je denkt, vind ik een mooi tegenwicht voor het en masse spuien van meningen.”

Een laagdrempelig platform als Instagram bleek de perfecte manier om dit soort vragen op te werpen. Er ontstaan regelmatig constructieve dialogen in de commentaren bij de posts. Bijvoorbeeld over representatie in magazines, waarbij Madeleijn turft en toont hoeveel mensen van kleur er worden afgebeeld. Maar daarna zet ze nóg een stap, en betreft haar volgers bij een discussie over wat de ideale situatie zou zijn op dit vlak. Moet het een perfecte afspiegeling zijn van de Nederlandse maatschappij: 90% wit en 10% van kleur? Of is andersom ook goed, dus 90% van kleur? Hoe dan ook, om terechtwijzen gaat het Madeleijn naar eigen zeggen niet: “Ik noem ook zelden namen van journalisten. In het ideale geval neem ik anderen mee in een gedachtenproces. Over de reden achter de grapjes over de fysieke gesteldheid van vrouwen, en waarom mensen boven de vijftig nooit worden afgebeeld als seksuele wezens. Het lijken misschien kleine punten, maar ze houden grotere zaken in stand over de verwachtingen en standaarden die we elkaar opleggen.”

IN GESPREK BLIJVEN

Zonder veroordelend te zijn zet Madeleijn mensen écht aan het denken met haar Instagram-posts. Ze gelooft in grijskleuren, niet alleen in zwart-wit. Bovendien gaat ze in alle openheid de discussie aan. Misschien is juist dat de reden waarom virtueel zo weinig met modder wordt gegooid in de commentaren? Het kan ook komen doordat Madeleijn zich zelf ook kwetsbaar opstelt: als ze bij het kiezen van vakken voor de universiteit opeens merkt vooral mannelijke docenten te kiezen, omdat ze die onbewust meer autoriteit toekent, vertelt ze daar eerlijk over op Instagram in plaats van het te verzwijgen omdat dit schadelijk zou zijn voor haar imago. Toch krijgt Madeleijn ook kritiek. Zo werd ze door de hoofdredacteur van een door haar bekritiseerd blad een ‘zeikerige millennial’ genoemd en betichtte een ander haar van haatzaaien. Daarover gaat ze dan graag het gesprek aan. Madeleijn: “Want die fase van reflectie, dát is juist waar het vaak aan ontbreekt in discussies. Als iemand een flater maakt, of als je het totaal niet met elkaar eens bent, is het makkelijk hem of haar af te schrijven, maar uiteindelijk blijf ik liever met elkaar in gesprek.”

HET BEWUSTZIJN GROEIT

Vanuit Amerika blijft Madeleijn dus actief met Zeikschrijf, al denkt ze niet dat ze er tot in de eeuwigheid mee door gaat. En daarna? De Nederlandse politiek in, een boek schrijven: er zijn een heleboel opties, niets staat nog

vast wat de historica/activist/feminist/publicist betreft. Wat wél duidelijk is: *she's in it for the long run*. Want hoewel je je best voor kunt stellen dat het soms wat moedeloos kan maken als je voortdurend de conclusie moet trekken dat bijvoorbeeld seksisme en racisme nog lang niet de wereld uit zijn, heeft Madeleijn daar geen last van. "Als je ziet wat er allemaal al in positieve zin

is veranderd de afgelopen halve eeuw... We zijn ons steeds beter bewust van het belang van inclusiviteit. Dat een reclame waarin een man zijn gehoorapparaat uitdraait tegen het 'gezeur' van zijn vrouw een flauw cliché is, snappen mensen nu. Ik heb dan ook goede hoop voor de komende vijftig jaar, zolang we maar proactief zijn." ●

STANDBEELD VOOR CORRY TENDELOO

Madeleijn van den Nieuwenhuizen is ook de drijvende kracht achter de petitie voor een standbeeld ter ere van Corry Tendeloo, die zich in de jaren veertig en vijftig inzette voor vrouwenrechten. Toch lijkt Tendeloo's naam grotendeels vergeten. Ze zat tussen 1945 en 1956 namens de PvdA in de Tweede Kamer, waar ze zorgde voor twee belangrijke veranderingen: de afschaffing van de handelingsonbekwaamheid en het verplichte ontslag bij overheidsdienst voor getrouwde vrouwen. Madeleijn: "De huidige debatten, over waarom vrouwen zo veel parttime werken en weinig topfuncties hebben, kun je niet begrijpen zonder de historische context te kennen. Het is toch bizar dat vrouwen tot 1956 geen hypotheek of verzekering mochten afsluiten, een grote operatie ondergaan of op reis gaan zonder handtekening van hun man? Die verandering hebben we aan Corry Tendeloo te danken."